

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

17. Omnes poene corruptelas Scripturarum de peccato originali & gratia, quibus Pelagiani abutuntur, totumque errorem Pelagianu[m] pr[a]eformavit Origenes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

monstraret: Hoc ergo pacto (subijcit) neque in presentia Dei vel salutis vel perditionis nostrae causa consistit, neque iustificatio ex sola vocatione pendebit, neque glorificari de nostra penitus potestate sublatum est. Nempe quia religioſa mentis desiderijs, salutis causas ex nobis ipsis offerimus. Nam illo suo solemnī dogmate de offerendis Deo meritis ita inebriatus est, ut apertissimum Scripturæ locum, posuit in corpore unumquodque membrum, prout voluit; quo divinæ voluntatis efficacia ad id quod voluit quemque eligentis exprimitur, vel ad merita, vel ad humanam voluntatem depravando detorqueat. Prout voluit, inquit, voluit autem Deus secundum fidei mensuram, quæ est in nobis: vel, voluit ad id quod expedit. Nisi forte & ita aliquis hoc velit intelligere; Deus posuit in corpore unumquodque membrum prout voluit, ut, (voluit) ad membrum magis referatur;

Lib. 9. in
Epist. ad
Rom. ad
illud: Sicut
enim in
vno corp.

A hoc est, prout voluit, prout elegit, prout operam dedit. Ne videatur de homine arbitrij potestas auferri. Quibus ultimis verbis radicem tetigit, unde tanta seges perverſorum dogmatum pullulavit: omnium enim deliriorum Origenis, quibus & veram gratiam, & electionem & prædestinationem sustulit, & merita finxit liberi arbitrij, in quæ refunderetur omnis diversitas quam in rationalibus creaturis, ipsisque corporibus earum cernimus, non alia prorsus causa est, ut ex sexcentis locis perspicuum est, nisi quod alias fortunam vel fatum, vel duas naturas, vel acceptionem personarum & iniustitiam Dei in hujus mundi administratione vereretur. Nec aliunde sane quam ex Origene easdem Pelagiani & Massilienses proferunt quærimonia, & spectra velut formidanda proponunt.

Vide libros
Peri-Arch.
passim & in
primis lib. 2.
c. 9. & lib.
3. c. 1. & c.

Omnes pœnè corruptelas Scripturarum de peccato originali & gratia, quibus Pelagiani abutuntur, totumque errorem Pelagianum præformavit Origenes.

CAPVT XVII.

ET quamvis Origenes de peccato originali non videatur à Catholica doctrina dissidere, omnibus tamen Scripturarum depravationibus quibus Pelagiani caliginem offudere veritati, latissimam portam ipse primus aperuit. Nam si Commentarios ejus in caput quintum ad Romanos consulas, quod evidentissime originis peccatum asserit, nec aliter intelligendum esse, nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit, hoc est de peccato originali Synodus Tridentina docet, omnia ad peccatum actuale & ad imitationem non propagationem peccati Pelagiano more detorqueantur. Nam & mundum in quem peccatum intravit terrenos seu carnales homines intelligit, & mortem non corporis sed animæ: eamque non pertransisse in omnes sed multos qui scilicet actu peccaverunt. Nec in omnes regnasse mortem, sed in eos dumtaxat qui peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ. Hinc non omnes homines, sed multos unius delicto peccatores constitutos: & Christum plures ad vitam reduxisse quam Adæ ad mortem. Adæ esse formam futuri, quia inobedientiæ formam sequentes, hoc est, exemplum imitantes: constituti sunt peccatores. Quas Scripturæ non tam interpretationes quam depravationes hausit ex Origene Pelagius, & ad amissam expressit defenditque mordicus adversus Angustinum Iulianus. Neque verò ista tantum, sed etiam cæterarum pœne omnium Scripturarum expositiones, quibus alia sua dogmata inimici gratiæ suffertarunt, ex Origenis operibus ad ruentem hæresim fulciendam derivatæ sunt. Quod quidem ex supra dictis in multis patuit, & nisi nimiam vereretur prolixitatem, de singulis facile

Sess. 5. ca.
non. 4.

Tota fere
lib. 2. oper.
imperf.

A ostendi posset. Sed truncum sufficit præcipuosque ramos Pelagianæ hæresis ex ejus monumentis expressisse. Nam si sigillatim omnia liberet prosequi singulasque fibras erroris diducere, alio pœne opus esset volumine. In solis ejus Commentarijs in Epistolam ad Romanos & libris *περι ἀρχῶν* errores de divina gratia, prædestinatione & libero arbitrio cæterisque eodem spectantibus ita dense sparsi sunt, ut confusa quædam sylva videantur, ex qua postea Pelagius, Iulianus, & Massilienses ad extruenda dogmatum perverſorum munimenta trabes exciderint. Quamquam & ipsissima eorum dogmata ita pleraque dedolata politaque protrahuntur, ut nihil eis opus fuerit nisi in ordinem digesta proponere. Ingenium quippe Origenis ut fecundissimum fuit, ita liberum & quæquam verum in speculationibus novis ebulliens: quas cum non veluti dogmata fixasque sententias, sed per modum dubitationum, variorum sensuum ad ostendam Scripturarum ubertatem effunderet, inter multas bonas fruges, infinitam quoque zyzaniorum segetem protulit. Ex quo effectum est, ut quemadmodum plerisque Patribus in veritate fixis, propter eruditionem admirationi, & ad exponendas sacras litteras magno adjumento fuit, ita imbecillis ingenijs ac vacillantibus & novitatis avidis, innumeros errores affricuerit, inter quos non infimas partes Pelagiani & Massilienses ferunt. Nam cum plerique ipsorum religioſa vitæ perfectionem velut Monachi sectarentur inter Origenistas Monachos in Egypto & Palestina versati sunt, & eorum errores ex Evagrio, Palladio, Galata, & hujusmodi familiarius haultis duces, ipsi cæteris ad præcipitium facti sunt. Ex quibus omnibus vides quam rectè Sanctus

Sanctus

a. In fine lib. 3. dial. advers. Pelag. b. Lib. 2. dial. Sanctus Hieronymus, Origenem Pelagianorum a Amasium & b ἀρχαίον, hoc est, libro-

A rum πρῶτον scriptorem, eorum magistrum; c. Epist. ad c. doctrinā Pelagij rursusculum Origenis vocet. Ctesiph.

Prima origo totius hæresis Pelagianæ & omnium gratiæ interpolatorum Philosophia.

C A P V T X V I I I

Q V A M Q V A M si Pelagianum errorem proprijs momentis ponderare libet, & ad primum unde manat fontem reducere, non aliunde quam ex Philosophorū gentilium placitis confutum deprehendes. Neque enim aliud quicquam est totius hæresis illius apparatus, nisi pura & pura Pythagorica, Stoica & Aristotelea Philosophia: ut quod olim universum de hæreticis dixit Tertullianus, de nullis verius quam de Pelagianis cum Hieronymo dici possit hereticorum Patriarcha Philosophi. Quod de singulis Pelagiani erroris cardinibus demonstrare non est difficile.

Tertull. lib. advers. Hermog. c. 8. Epist. ad Ctesiph.

Primum dogma cujus prædicatione Pelagius turbare cepit Ecclesiam tuendique necessitate in cæteros errores videtur esse præcipitatus, fuit illud, ut alibi diximus, de assequenda perfectione iustitiæ usque ad impecantiam & apathiam, hoc enim velut præcipuum in primis suis lucubrationibus Hieronymus & Augustinus exagitant. Sed quid illud, nisi notissimum illud superbissimumque Pythagoricæ & Stoicæ Philosophiæ delirium à Pythagora & Zenone maxime propugnatum? Adversus quos & Peripatetici, qui de Aristotelis fonte descendunt fortissime disputant, & Academici novi, quorum sententias Tullius explicat in quæstionibus Tusculanis, umbras eorum & vota subvertunt. Illi enim perturbationes animi asserunt mentibus evelli posse, & nullam fibræ radicemque vitiiorum in homine residuam esse assidua exercitatione virtutum: hi contra frangi eas posse & regi, & quasi insrenes equos lupatis quibusdam coerceri. Vnde Hieronymus de isto Pelagij dogmate loquens dicit: Quæ (venena) de Philosophorum & maxime Pythagoræ & Zenonis Principis Stoicorum fonte manantur. Hinc ergo & illas blasphemias mutuatus est, quod homo posset fieri similis adeoque æqualis Deo, de quibus vide quæ fœlius alibi dicta sunt.

Epist. ad Ctesiph. & 3. lib. dial. Aug. lib. 2. de pecc. merit. de nat. & gra. de per. sec. inji. &c.

Epist. ad Ctesiph. inir.

Lib. 4. c. 22.

Porro quod solâ illâ liberî arbitrii possibilitate & indifferentia ad omnem virtutem assequendam niti volunt, à quibus impietatem istam nisi magistris Philosophis didicerunt? Eorum quippe unanimis est sententia, cætera à Dijs, virtutem à se iplo peti oportere. Expressit eorum vocem ab omnibus sine dubitatione subscribendam Tullius: Virtutem, inquit, nemo unquam Deo acceptam tulit, nimirum recte. Propter virtutem enim iure laudamur, & in virtute recte gloriamur, quod non contingeret, si donum à Deo, non à nobis haberemus. Et in eadem disputatione alio rursus in loco expressius;

Lib. de nat. Deor. in fine

A Num quis, quod bonus vir esset gratias Dijs egit unquam? At quod dives, quod honoratus, quod incolumis Iovem optimum maximum ob eas res appellavit, non quod nos iustos, temperantes, sapientes efficiat, sed quod salvos, incolumes opulentos, copiosos. Luculentissime moralium Philosophorum Princeps Seneca: Vnum bonum est, quod beate vita causa & firmamentum est, sibi fidere. Qua voce totum Pelagianæ impietatis venenum comprehenditur. Super hac enim Philosophica basi universa moles adversus Christi gratiam structa est. Quod animadvertens Augustinus Pelagianis observandum esse monet: Ne offendant in lapidem offensionis, velut argute defendendo naturam & liberum arbitrium, quemadmodum Philosophi huius mundi qui vehementer egerunt ut putarentur vel putarent sibi beatam vitam virtute propria voluntatis efficere.

Epist. 13.

Epist. 11.

ad Pau.

Iam vero illa adversus originale peccatum & ejus penas disputatio, unde nisi ex Ethnicorum Philosophia promanavit? Nam & illi non solum nihil de peccati ex parente in prolem traductione suspicari sicut, sed etiam ea quibus Pelagius errorem suum imponeret fundamenta præbuerunt. Cum enim nihil vituperabile esse scirent, nisi quod esset in ejus qui vituperatur potestate, nihil quoque quod inesset à nativitate vel culpa vel pœnæ appellatione dignum arbitrati sunt, ut Aristoteles omnium nomine clarè in Ethnicorum libris docet. Hoc Pelagius & Iulianus omnesque Pelagiani velut irrefragabile principium posuerunt, ad innocentes parvulos ab omni culpa supplicioque liberandos. Omne, inquit, bonum ac malum, quo vel laudabiles vel vituperabiles sumus non nobiscum oritur, sed agitur à nobis &c. Ad quæ verba Augustinus: Nempe cernitis in his Pelagij verbis quod dogma continetur ambarum. De parvulis sine cont. tal. ullius vitij ab Adam contagione nascentibus.

Lib. de pecc. orig. c. 11.

& similibus

Aug. lib. 1.

quod dogma continetur ambarum.

De parvulis sine cont. tal. c. 19.

C Sed quid multis? Nonne totus & pura naturæ status quem primum in Ecclesia velut acutè Pelagius & Iulianus commenti sunt, & studiosissime tuiti Gentilium Philosophorum fœtus est? Neque enim aliud illi de natura humana suspicari potuerunt, nisi quod sine virtute & vitio, sine gratia & culpa, culpæque vitio per solum tamen liberum arbitrium utriusque capax: cum pudore, cum ignorantia, concupiscentia, libidinibus, cum morborum omnium atque calamitatum, ipsius denique mortis necessitate, naturaliter cæterorum animalium lege nasceretur, ad extremum in campis Elysijs velut quaedam naturalis ordinis vita aeterna collocanda. Vnde Augustinus: Quid enim illi (Gentiles Philosophi quos ad vocabat

Lib. 4. cont.

Lib. c. 15.